

Posolstvo Svätého Otca Františka

k Svetovému dňu migrantov a utečencov 2015

Cirkev bez hraníc, matka všetkých

Drahí bratia a sestry!

Ježiš je „evanjelizátor *par excellence* a zosobnené evanjelium“ (apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, 209). Jeho starostlivosť najmä o tých najzraniteľnejších a tých na okraji nás všetkých vyzýva, aby sme sa starali o tých najbiednejších a aby sme jeho trpiacu tvár spoznávali predovšetkým v obetiach nových foriem chudoby a otroctva. Pán hovorí: „*Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma; bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne*“ (Mt 25, 35 – 36). Preto poslaním Cirkvi, ktorá je na zemi pútničkou a matkou všetkých, je milovať Ježiša Krista, uctievať a milovať ho najmä v tých najchudobnejších a opustených. Medzi nich patria bezpochyby i migranti a utečenci, ktorí sa chcú vymaniť z ťažkých životných podmienok a nebezpečenstiev rôzneho druhu. A preto aj téma tohoročného Svetového dňa migrantov a utečencov znie: *Cirkev bez hraníc, matka všetkých*.

Skutočne, Cirkev otvára svoju náruč, aby prijala všetky národy bez rozdielu a bez hraníc a aby všetkým hlásala, že „*Boh je láska*“ (1 Jn 4, 8. 16). Ježiš po svojej smrti a svojom zmŕtvychvstaní zveril apoštolom poslanie, aby boli jeho svedkami a ohlasovali evanjelium radosti a milosrdenstva. Preto na Turíce vyšli s odvahou a nadšením z večeradla; moc Ducha Svätého premohla ich pochybnosti a neistotu a spôsobila, že každý ich hlásaniu rozumel vo vlastnom jazyku. Teda už od svojich počiatkov Cirkev je matkou so srdcom otvoreným voči celému svetu bez ohľadu na hranice. Toto poslanie plní v dejinách už viac ako dvetisíc rokov a hneď od prvých storočí misionárske ohlasovanie zdôrazňovalo univerzálne materstvo Cirkvi, ktoré potom vo svojich textoch hlbšie rozpracovali cirkevní otcovia a ktoré si Druhý vatikánsky koncil znovu osvojil. Keď konciloví otcovia chceli objasniť povahu Cirkvi, hovorili o *Ecclesia mater*. Cirkev skutočne plodí synov a dcéry a „zahŕňa ich láskou a

starostlivosťou“ (dogmatická konštitúcia o Cirkvi *Lumen gentium*, 14). Cirkev bez hraníc, matka všetkých, šíri vo svete kultúru prijatia a solidarity, v ktorej nikto nie je považovaný za neužitočného, odsunutého či odpísaného. Keď kresťanské spoločenstvo opravdivo žije svoje materstvo, potom poskytuje pokrm, orientáciu, ukazuje cestu a trpezlivo sprevádza. V modlitbe i v dielach milosrdenstva je ľuďom nablízku.

To je dnes mimoriadne dôležité. Totiž v dobe s takou rozsiahlou migráciou veľký počet ľudí opúšťa svoj domov a vydáva sa na riskantnú cestu nádeje s batohom plným túžob i strachov, hľadajúc ľudskejšie podmienky na život. Nezriedka však tieto migračné pohyby aj v cirkevných spoločenstvách vyvolávajú nedôveru a nepriateľstvo, a to ešte prv ako poznajú životné príbehy, prenasledovanie a biedu ľudí, ktorí sú do nich zapojení. V takom prípade však podozrievanie a predsudky protirečia biblickému prikázaniu prijímať núdzneho cudzinca s úctou a solidaritou.

Na jednej strane vo svätyni svedomia pociťujeme volanie dotknúť sa ľudskej biedy a v praxi uskutočniť prikázanie lásky, ktoré nám zanechal Ježiš, keď sa stotožnil s cudzincom či trpiacim, so všetkými nevinnými obeťami násilia a vykorisťovania. Na druhej strane však pre slabosť našej prirodzenej povahy pociťujeme „pokušenie byť kresťanmi, ktorí si držia opatrný odstup od Ježišových rán“ (*Evangelii gaudium*, 270). Odvaha viery, nádeje a lásky nám umožňuje zmenšiť odstup, ktorý nás delí od ľudských drám. Ježiš Kristus stále čaká, že ho spoznáme v migrantoch a utečencoch, v odídencoch a vyhnancoch, a aj takto nás volá, aby sme sa delili o svoje zdroje a občas sa aj vzdali niektorých dobier z tých, čo sme nadobudli. Pripomenul to aj pápež Pavol VI., keď povedal, že „tí šťastnejší sa majú vzdať niektorých svojich práv, aby štedrejšie dali svoje dobrá do služby ostatným“ (apoštolský list *Octogesima adveniens*, 14. mája 1971, 23).

Navyše aj multikultúrny charakter dnešnej spoločnosti Cirkev povzbudzuje, aby na seba vzala nové záväzky solidarity, spoločenstva a evanjelizácie. Migračné pohyby nás skutočne povzbudzujú prehlbovať a posilňovať hodnoty, ktoré pre zaistenie harmonického spolužitia medzi ľuďmi i kultúrami sú nevyhnutné. Avšak samotná tolerancia, ktorá otvára cestu rešpektu voči odlišnosti a zavádza spôsoby vzájomného spolužitia ľudí rôzneho pôvodu a rôznej kultúry, na dosiahnutie tohto cieľa nestačí. Tu nastupuje povolanie Cirkvi, ktorá má prekonávať hranice a napomáhať prechod „od postoja obrany a strachu, nezáujmu

a vylučovania... k postoju vychádzajúcemu z ‚kultúry stretnutia‘, ktorá jediná je schopná vytvárať spravodlivejší a bratskejší svet“ (*Posolstvo na Svetový deň migrantov a utečencov* 2014).

Migračné pohyby nadobudli také rozmery, že iba systematická a aktívna spolupráca, zahŕňajúca štáty i medzinárodné organizácie, bude schopná účinne ich regulovať a spravovať. V skutočnosti migrácia je pre všetkých výzvou nielen v dôsledku jej charakteru, ale aj pre „sociálne, ekonomické a kultúrne problémy, ktoré vyvoláva, i pre dramatické výzvy, pred ktoré stavia národné i medzinárodné spoločnosti“ (Benedikt XVI., encyklika *Caritas in veritate*, 29. júna 2009, 62).

V medzinárodnej agende sa často vyskytujú diskusie o opatreniach, metódach a zákonných úpravách zameraných na riešenie javu migrácie. Na medzinárodnej, národnej i miestnej úrovni existujú organizácie a inštitúcie venujúce svoju prácu a energiu tým, ktorí prostredníctvom vystažohovalectva hľadajú lepší život. Napriek ich veľkodušnému a chvályhodnému úsiliu je potrebné konkrétnejšie a účinnejšie konať a využiť pritom univerzálnu sieť spolupráce, ktorej základom je ochrana dôstojnosti ľudskej osoby a jej ústredné postavenie. Takto boj proti hanebnému a kriminálnemu obchodu s ľuďmi, proti porušovaniu základných ľudských práv a proti všetkým druhom násillia, nadvlády a núteného otroctva bude razantnejší. Spoločná práca si však vyžaduje vzájomnosť a spoluprácu, ochotu a dôveru s vedomím, že „žiadna krajina nemôže sama čeliť ťažkostiam spojeným s týmto javom, lebo je taký rozsiahly, že sa týka temer všetkých kontinentov, a to v dvoch smeroch: imigračnom i emigračnom pohybe“ (*Posolstvo na Svetový deň migrantov a utečencov* 2014).

Na globalizáciu migračného javu treba odpovedať globalizáciou lásky a spolupráce, aby sa situácia migrantov stala ľudskejšou. Zároveň treba zintenzívniť úsilie na vytvorenie vhodných podmienok, ktoré zaistia postupné odstraňovanie dôvodov nútiacich celé národy, aby opustili rodnú krajinu v dôsledku vojny a biedy, pričom často jedno zapríčiňuje druhé.

V solidarite voči migrantom a utečencom sa má spájať odvaha a tvorivosť, ktoré sú nevyhnutné nato, aby sa na svetovej úrovni vyvinul spravodlivejší a rovnejší ekonomicko-finančný poriadok; aby vzrástlo úsilie o mier, ktorý je nevyhnutnou podmienkou každého skutočného pokroku.

Drahí migranti a utečenci! Vám prináleží v srdci Cirkvi osobitné miesto, vy jej pomáhate rozširovať si srdce, aby ukázala svoj materský vzťah k celej ľudskej rodine. Nestrácajte dôveru a nádej! Pomyslite na Svätú rodinu vo vyhnanstve v Egypte: ako sa v materskom srdci Panny Márie a v starostlivom srdci sv. Jozefa uchovávala dôvera v to, že Boh ich nikdy neopustí – tak ani vám nech nikdy nechýba rovnaká dôvera v Pána. Zverujem vás pod ich ochranu a všetkým zo srdca udeľujem apoštolské požehnanie.

Vo Vatikáne 3. septembra 2014

FRANTIŠEK